

Rudolfove železnice do Trsta izpelje. — O izjavah ministra Andrassy-a v delegacijah zastran vnanje politike govorimo prihodnjič, ker nam danas prostora primanjkuje.

Štajersko. Vspех volitve v Sloveugradeu popisuje dopis. Tukaj le opazujemo, da se pri nevednosti mnogih kmetov boljših vspehov tudi v prihodnje nadjati ne moremo. Ko bi ljudje vedili, kaj da nemško-liberalna stranka v dež. zboru dela, bi ne mogli človeka voliti, ki spada k tej stranki. Stroški za šole znašajo že zdaj 7% vsega davka; vpeljati se hočejo nove „upravne“ srenje, ki bodo mnogo novih stroškov prizadevale, med kmete pa zasejale ustavaških pijonirjev v podobi policijskih komisarjev itd. itd.? — Vse to in druge neugodne razmere skušamo list za listom pojasnovati, pa — kdo bere to? — Nasproti pa liberalcev neumno hujskanje proti duhovnikom, da se že mnogim ljudem res po glavi vrti. Poglejte v hrvaški, kranjski, poljski dež. zbor, povsod sedé med poslanci tudi duhovniki, v Zagrebu še prav mnogo, ker ljudstvo ve, da bodo tisti vendar najbolj njegove prave koristi zastopali, ki so ž njim v duševnem in materialnem oziru v tako ozki zvezi. Mnogi naših kmetov pa so tako zaslepljeni, da si volijo — nasprotnikov za svoje zastopnike! Zato pa gre vse križem, in bo še hujše. — Od dež. zbora sklenjeni postavi, da se učnina odpravi in učiteljem plače povišajo, (7% naklade k vsem davkom) ste potrjeni.

Za poduk in kratek čas.

Anton Sivka.

(Izgled kršanskega učitelja.)

(Dalje.)

Rajni Sivka je bil vnet katoličan, veren sin sv. katoliške cerkve. Vsako leto si ga po trikrat in še večkrat vidil iti v Konjice k spovedi in k sv. obhajilu. Ni se sramoval sredi kmetov pri spovednici čakati, da je vrsta nanj prišla. Ko se je v Konjicah vstanovilo katol. politično društvo, se je Sivka brž dal med društvenike zapisati. Kolikor vemo, si tega nobeden drug učitelj vsega okraja ni upal storiti, — Sivka je pa ostal neustrašen ud tega društva — do svoje smrti! Ko pride nekega dne s pobotnico po svoje pičlo plačilo, mu liberalni ud konjiškega šolskega sveta začne oponašati, češ, da on noče spoznati, koliko da so liberalci za učiteljski stan storili. Sivka nekoliko časa tiho poslušal, potem se pa kratko odreže, rekoč: „Ako me hočete dražiti, Vam kmalu šolo pustim, pa grem nazaj za cerkvenega službenika.“ To je zdalo. Od te dobe so ga liberalci večidel pri miru pustili. Lep dokaz, da se liberalci značaje v bojé, in le do polovičarjev korajžo imajo.

Rajni Sivka si je tedaj v svojem življenju

zaslužil častno ime „kršanskega“ učitelja. On si je pa želel, ne le otrokom, ampak tudi odrašenim biti v izgled. K temu mu je bilo pred vsem skrbne hišne gospodinje potreba. Bil je že 34 let star, že 5 let samostalen učitelj v Špitaliču, in vedno je bil še samec. Zdaj sklene poiskati si tovaršico, ki bi bila po duhu in mišljenju njemu ednaka.

Dobro je vedel, kako imenitna da je za nja časno in večno srečo stopinja, katero namerava storiti. Posvetoval se je zastran tega večkrat s svojimi prijatelji in sosedi. Denarja ni iskal, želel je le najti nevesto, ki bi bila bogata na čednostih in razumna v rečeh, katere dobra gospodinja vedeti mora. Bog mu je dal najti takošno dobro tovaršico življenja, kakor si rajni gotovo boljše ni mogel želeti. O binkoštih l. 1860. je pobožno kršansko deklico, Angeliko Englert, hčer tadanjega Drameljskega učitelja g. Englerta, k altarju peljal. Trinajset let sta v lepi zastopnosti in ljubezni skupaj preživela. Modra žena je vedla o svojem času molčati in o svojem času prav govoriti. Tako se je pri hiši ljubi mir in ž njim Božji blagoslov ohranil. Bog je ta v resnici kršanski zakon oblagodaril s hčerko Angeliko in s štirimi sinovi: Antonom, Karolom, Jožefom in Frančetom. Dobremu očetu bili so otroci za Bogom največje veselje, pa tudi največja skrb. Sam jih je zjutraj klical, sam jih umival in opravljal; sam je ž njimi juterno in večerno molitev pobožno molil. —

Začel je pa zdaj tudi bolj misliti, kako bi po poštenem potu svoje premoženje pomnožil. S svojimi dohodki, katere je imel večidel od cerkvene službe, je umel tako varčno ravnati, da si je v par letih tudi nekaj na stran položil. S tem prihranjenim denarjem si je kupil nad Špitalsko cerkvijo malo kmetijo, ki je na lepem mestu; pa bila je zanemarjena, kar pa novega gospodarja ni splašilo. Imel je priložnosti, sosedom v djanju pokazati, kako naj se kmetije zboljšajo, da se dohodki pomnožijo. Veliko njivo poleg starega vinograda je s trsjem zasadil, in je tako v zemljo sbrnil zaklad, ki bode njegovim dedičem sčasoma obilnih obresti dajal. Popravil je poslopja in zasadil povsod mnogo sadunosnih dreves. Žalibog da mu ni bilo dano, vsega izpeljati, kar je nameraval. Alj s tem, kar je v kratkem času storil, se je umnega gospodarja dovolj spričal. Kar je učil, je sam iz skušnje poznal in tudi storil. (Dalje prihodnjič.)

Zoper pijančevanje na Ruskem.

Na Ruskem je od nekdanj huda napaka, da ljudje preradi žganjico pijejo. Dolgo se je govorilo in nasvetovalo, kako v okom priti napaki, ki narod razdeva. — Namesto dolgih besed so se na mnogih krajih kmetje krepko združili in sklenili, da si sami pomagajo. V ta namen se je nekte-

rim krčmarska pravica vzela, drugi se pod posebno protipazbo al kontrolo djali. To se je zgodilo v Mohilevskem okraju, v 46 kmečkih srenjah. Po srenjskih ukazih (in srenje imajo na Ruskem v tacih rečeh več govoriti kakor pri nas) je prepo-vedano, toliko natakati gostu, da se vpijani, po- sedati po krčmah, ali davati žganjice na kredo alj proti zastavi kake stvari. Kdor se le enkrat proti tem določbam pregreši, se takoj kaznuje; kdor se pa v tretje pregreši, pride pred srenjsko sodnijo (v manjših prestopkih sodijo namreč zapri- seženi srenjski može — brez gosposke).

Še bolj odločno se postopa v Penškem okraji. Blizo 200 srenj je sklenilo, da sploh na kmetih nobena krčma biti ne sme; vsled te naredbe se je 94 krčem zapilo, in se je 1096 oseb zarad pijančevanja obsodilo. In vsi pošteni ljudje te naredbe z veseljem pozdravljajo.

Nauk za nas: Dajte ljudstvu dobrih, praktičnih srenjskih postav, národnih gosposk in národno samoupravo kakor je na Ruskem, pred vsem pa modrih, národnih šol, in bo skoro vse drugače!

Slovensko slovstvo.

„Poročilo o Dunajskeje svetovneje razstavi 1873“. Tako se glasi knjižica, ktero je spisal g. Fr. Šolmajer, odbornik e. k. kmetijske družbe Kranjske, in na svetlo dala ista družba.

Tu najdeš od izvedenca, ki je sam vse pregledal, popisane stvari, ki so bile iz vseh delov svetá na Dunajski razstavi. Na eni strani so slovenske, na drugi pa nemške besede, da zamore vsakdo porabiti prekorigno knjižico. Naj si je kdo na razstavi sam bil ali ne, mu bode ta knjižica zanesljiv kažipot, da bo pravo vrednost vsega, kar je bilo razstavljeno, spoznal in si torej v raznih oddelkih kmetijstva in obrtnije lahko pomagal, če hoče svoje gospodarstvo zboljšati.

Knjižica je tako bogata in izvrstna, da je le želeti, naj bi prav mnogim v roke prišla. Kdor je želi, naj se obrne do kmetijske družbe v Ljubljani, kder pozve tudi ceno knjižici, ki ne bo previsoka, dasi blizo 5 pol knjižica obsega.

Marljivi, za blagor svojih slovenskih rojakov močno vneti pisatelj, g. Josip Godina-Verdelski v Trstu, spisal je in ravnokar izdal knjižico: „Izvirek premožnosti“ ali pravi pomoček za nje napravo in vstanovitev med ljudstvom. Na 108 straneh lično tiskane knjižice razvrstil je g. pisatelj svoj nalog po naslednjih členkih: 1. Delo in nja moč. 2. Zaupanje in zanašanje na samega sebe. 3. Umna in pravočasna paraba vgodnih priložnosti. 4. Denar in ravnanje z njim. 5. Brzdanje nagnenj, poželenj in navad. 6. Dobro gospodarstvo. 7. Kako se človek lahko ogiblje škodnih dolgov? 8. Hranilnice in pomočna društva. 9. Društva zmernosti. 10. Nekaj o tako

imenovanem „komunizmu“ in „socijalizmu“. 11. Skrb za zdravje. 12. Obnašanje z ljudmi. 13. Prava pobožnost.

Kakor se iz tega načrta vidi, je g. pisatelj svoj predmet res vsestransko razvil. Vpleteni so med posamesnimi členki izgledi iz zgodovine najnovejšega časa, kar vsakega bralca mika in k dobremu vzbuja. Slednjič je tudi to vse hvale vredno, da ne spada g. pisatelj k zagrizenim, novošegnim liberalcem brez vere, marveč jim na več krajih, posebno pa v poslednjem členu kaže, da so — na krivem potu, po katerem se ne pride do blagostanja in sreče.

Z dobro vestjo torej priporočamo knjižico pred vsem našim bralnim društvom, potem pa gg. učiteljem in odrasli mladeži, da jo vsi pridno čitajo.

Velja samó 24 kr. in se naroča pri izdatelju pod napisom: G. Josip Godina-Verdelski v Trstu (Via Farnedo — šte. 28.

Razne stvari.

(Cerkveni rop in tatvine.) V torek, 5. maja je zopet hudobnež v kapelo na slovenski Gori, podružnici sv. Jakoba v Lembahu, skoz okno ulomil in škrinjico spraznil, potem pa od znotraj ključavnico odtrgal in pete odnesel. Denarja je malo dobil, pa vendar veliko hudodelstvo storil, ker je cerkev obropal. — Ravno tisto noč so tatje na Laznici pri K. R. v žitnico prišli, kakih 6 vaganov zrnja, nekaj kmetijskega orodja, platna in vina vzeli, potem pa srečno odrinili. Ulomili niso nič, ker so s ključem odprli in zopet zaprli. Hiša stoji v vesi, predrznost tihotapeev torej toliko več.

(V Grižah) je obče spoštovani in priljubljeni g. župnik M. Arzenšek dné 30. apr. nesrečno z voza padel in si nogo nad kolenom ulomil. Sočutje faranov je občno in gotovo bo tudi molitev za skrbnega dušnega pastirja.

(Po čem da so postave.) Glasilo ustavakov, naših postavodajalcev, namreč „N. fr. Presse“, je soštela, da znaša dnina 319 poslancev od 4. nov. p. l. do 7. maja t. l. 232.050 gld. Ko bi bili česki poslanci v drž. zboru, bi bilo tudi stroškov za 26.000 gld. več. Ker je bilo 63 sej, stane vsaka blizo 3842 gld.; in ker je 40 postav sklenjenih, stane vsaka blizo 5800 gld. Pa to še niso vsi stroški. Morebiti polovico tega se potroši za pisarnico zbornično, za stenografe, tiskovne stroške, papir itd. Zares drage postave, ko bi le tudi obdačencem „drage“ in mile bile!

(Sila ljudi moliti uč.) Na Ogerskem letina prav tako slabo kaže kakor pri nas. In kakor pri nas ne vedó poslanci tudi na Ogerskem druga, kakor da finančnega ministra poprašujejo, kaj da misli storiti, da se občni nevolji v okom pride? Minister Ghyzy je pa med drugim v svojem odgovoru rekel: „Naš blagostan visi na tem, ali nam Bog dobro alj pa slabo letino da“. — Te-